

Akademi, som varetager Kunsten i Danmark — nøjagtigt: varetager Kunsten i Danmark i Flertal. *Hvormeget* de varetagne Kunster er, ved jeg ikke bestemt. Der er Malerkunst, der er Billedhuggerkunst, der er Bygningskunst, der er Tale- eller Dekorationskunst ... altsaa i ethvert Tilfælde noget ud over baade En- og Trefoldighed.

Dette ansvarstynge Akademi har blandt andre aarlig tilbagevendende Pligter den: at fordele 3000 Kr. til lovende kvindelige Malere, som maatte tiltrænge Opmuntring. Af disse 3000 har Akademiet i Aar kun set sig i Stand til at anvende de 2000. Resten har man maattet sende Statskassen tilbage paa Grund af de »Lovendes« Ikke-Havelse.

Lidt bedrøveligt tager dette sig jo ud. Navnlig naar man lægger Mærke til, hvorfor mange Kvinder der efterhaanden *ikke bestaar* til Afgang fra Akademiet, men dumper. Det kunde dog være, at der er Grund til at tage Sagen med Sindsro fremfor at tage Humøret. Det er før hændt, at Højstkommanderende har sat Kikkerten for et blindt Øje og erklæret paa Ære, at der var ingen Ting at se. Det kunde jo være, at Akademiet var kommen for Skade med det ene af Argusøjnene, det som vender mod Spindesiden. Den lyder *lidt* for mistænkelig ensformig, den Bemærkning, naar Damer defilerer forbi Dommerne paa Charlottenborg: »Der har vi igen en af dem, der ikke er til at se!«

Bedaaret af de kvindelige Malere skal det ærværdige Akademi i det mindste siges fri for at være. Derimod maa det kaldes at se vel mildt med det Øje, der vender mod Sværsiden, naar Akademiet i Aar har villet glæde Mændene med den Sum, det ikke har kunnet forsvare for sin Samvittighed at tildele Kvinderne. De 12,000 Kr., som Mændenes Stipendier udgør, har Akademiet nemlig haft den smukke Tanke, ved Forskydning, at afrunde til 13,000 — et fra gammel Tid ilde anset Tal, som Ministeriet da ogsaa absolut har nægtet at anerkende. Enden paa Sagen er nu altsaa den — efter nogen Vandren frem og tilbage mellem Slotsholmen og Kongens Nytorv — at Pengene flyder tilbage til Statskassen, hvad der, naar man erindrer, at det var Kunsten, der skulde opmuntres med dem, jo vil sige det samme som, at Akademiet har kastet dem ud af Vinduet.

For de Kvinders Vedkommende, det netop gaar ud over, er det naturligvis ikke let at faa fat paa det humoristiske i denne Adfærd. Der er iblandt dem i al Fald een, om hvis Evner der vist ikke før har været Tvivl, og for hvem en Opmuntring, en Opstramning til Fremgang synes at maatte have været paa Tide.

Gode Raad er jo dyre. Det Godtraad, som hedder Penge, er nu altsaa i dette Tilfælde ikke at faa. Saa er der et andet godt Raad, der rigtig nok er dyrere endnu, for det koster Livsens Kræfter. Det er: at male paa Trods, male knusende godt, ogsaa uden de Midler, der, som vi ser, kan blæse ind og ud af Vinduer.

Aldeles udmærket Kunst — *det* har akademisk uddannede Kvinder til Dato ikke ydet herhjemme. Den skyldes endnu. Men naar det kgl. Akademi efter saa faa Aars Prøve allerede mener at kunne fastslaa kvindelige Maleres Undermaal som Kendsgerning, maa man forundres over, at en saa sindig Institution kan give sig af med at domme og fordomme saa hastig. Rom blev ikke bygget paa een Dag, og hvad der bliver bygget paa een Dag, kan man være vis paa, bliver ikke til Rom. Skal kvindelig Kunst virkelig tilføre Kunst ny Værdi, behøver den vistnok lang Tid til at famle — det vilde næppe være helt gode Tegn, om den blot lærenemt gled ind som et femte Hjul i det forhaandenværende.

Men morsomt vilde det være, om de af Akademiet nu aflivede Kvinder »kom sig« hos Naturen i Sommer og »vendte fyrgtterlige tilbage.« Vendte tilbage med Billeder saadanne, at Kavallererne selv glemte det ganske P-Maal. Stod der i Charlottenborgdøren en Dag som Herskeren over Kinesiens Land — ham, hvis Rige P-Herrerne tog Bestemmelse om, just som Nattergalen satte sig for at holde Liv i ham — stod der som hin døde Kejser og hilste:

Godmorgen!

Helga Johansen.

Nellie van Kol.

Biografisk Skitse ved Emma Kraft.

(Sluttet.)

Med Hensyn til Kvindebevægelsen siger Nellie van Kol i sine *Breve til Minette*: »Fordi der er Arbejdsfelter, der udelukkende egner sig for Mænd — en Anskuelse, som jeg iøvrigt ikke helt kan tiltræde, da Kvinden efter min Mening kan tage Del i hvilket som helst godt Arbejde, lige meget af hvilken Beskaffenhed det er — skal vi derfor sidde ledige og ikke tage Del i Arbejdet, naar det drejer sig om et Kærlighedsværk?»

Nej, og atter nej. Men hvordan tager vi bedst Del deri?

Ved at vedblive at være Kvinder?

Men det er ikke let at være Kvinde, saa længe Pjank og Pjat bor i os og gør os til Modedukker og Skødehunde.

For at udrette noget i Samfundet, maa vi Kvinder gøre Goethes Ord: »Was gelten soll, muss wirken und muss dienen!« til vore. Ja, *virke* maa vi i Samfundet, *tjene* det af al vor Kraft.

Vi har allerede gjort meget; thi selv i de Tider, hvor Kvinden kun betragtedes som et Lastdyr, var hun dog den, der bar de blide og ædle Følelser frem i Menneskeslægten, og

efter at Kristendommen har anvist hende Plads *ved Siden* af Manden, og hun har faaet Del i Børnenes — saavel sine egne som andre Børns — Opdragelse, har hun udøvet en kendelig og ikke uvæsentlig Indflydelse til bedste for Samfundet.

Men Tiderne er saa alvorlige, at dette meget ikke er nok. Kvindernes Antal er saa stort, og de af dem, som opfatter deres Kald og fører Kampen for det igennem, er saa forsvindende lille. Men netop disse faa maa vokse, vokse til en Skare, saa de ubetydelige Kvinders Antal indskrænkes.

Naa, dertil er der nu langt frem. Der er endnu Kvinder nok, som kun betragter Livet som en Fornøjelsesrejse, Kvinder, som sætter Børn i Verden uden at fatte Betydningen hverken af Barnet eller Moderen. Den Slags Kvinder dør og begraves uden at efterlade sig andet Spor end en hel Del forkvaklede og ulykkelige Mennesker. De Kvinder, som fatter, hvad et Menneskeliv betyder, og hvad Menneskeslægten er, deres Antal maa tage til, og de maa gøre sig klart, hvad de kan bidrage, ikke alene ved at gøre deres Pligt i deres Hus og Hjem og deres egen Kreds, men ogsaa ved at regne Menneskene i det hele og store med til deres Husstand, og opdrage i det store, selv om de foretrækker kun at gøre det i det smaa.

Men da skal der ogsaa fra Hjemmene og Skolerne udgaa Mænd — opdragne ved deres Mødres og Opdragerinders Hjerter — som skal blive til Velsignelse for Samfundet, Mænd med Hjerte og Følelse for de smaa og ringe, og fremfor alt Mænd med Retfærdighedsfølelse i deres Gøren og Laden, selv om det gaar ud over deres eget Velfærd og egen Bekvemmelighed.

Og er vi naaede dertil, saa har vi Kvinder til Dels opfyldt vor Pligt. Jeg siger med Forsæt *til Dels* opfyldt vor Pligt; thi selv om der var ti Gange saa mange rettænkende Mænd og Kvinder, som der nu er, og selv om de havde ti Gange saa mange Hjælpekilder, som de nu har til deres Raadighed, saa vilde vi ikke derfor forskaanes for Lidelsen, hverken den legemlige eller den sjælelige. Selv om alle Arbejdsgivere var retfærdige og betalte deres Arbejdere efter Fortjeneste, og selv om alle de rige gav Halvdelen af deres Gods til deres fattige Brødre, vilde Lidelsen ikke derfor høre op; thi Jorden er nu en Gang ikke Himmelen og Menneskene ikke Engle. Det naturlige Ophav til Lidelsen er en Kilde, som ikke kan tilstoppes, og selv om alt det onde, som udsprang fra vor *Uvilje* og

Egenkærlighed, for længst var hørt op at gøre Skade, saa vilde dog Eftervirkningen deraf være maaske Tusinder af Aar efter vor Bortgang.

Ja, selv om vi virker som *fredselskende* Mennesker ved at opdrage vore Børn til at blive Mennesken venner, der gerne *hjælper* deres Næste — ja, saa vil der alligevel vedblive at være navnløs Lidelse, over for hvilken der ingen Hjælp, intet Raad er at finde, og hvor man kun formaar at trøste; og her kommer jeg til den anden Side af Sagen, nemlig det Punkt, hvor det som Kvinde er vor Pligt at trøste, der hvor alanden Hjælp hører op. Kan vi ikke tage Byrden fra vore Medmenneskers Skuldre, saa kan vi dog altid give dem et opmuntrende og trøstende Ord med paa deres tunge Livsvej; Ord, der for dem bliver den lægende Salve, der køler det brændende Saar. Hvor Kærligheden *vil* hjælpe, men ikke *formaar* at hjælpe, der er Kærligheden allerede i og for sig en Trøst og Hjælp.

Og hvem sidder inde med mere Kærlighed end netop Kvinden? Hvem finder bedre end netop hun det rette Ord for det saarede Hjerte?

Det er ikke Overvurdering af Kvinden, naar jeg siger: *Vi Kvinder er skabte dertil.*

Men selv med al vor Kærlighed vil vi dog ofte komme til staa hjælpeløse over for »Lidelsen uden Navn«, som udgør et væsentligt Moment i vort Sjæleliv, og som hver især for sig maa bære alene. Thi selv de Mennesker, der paa det inderligste er knyttede sammen, forstaar aldrig hverandre fuldkomment. Der er altid noget i Hjertet, som man selv med den største Ærlighed, Oprigtighed og Meddelsomhed dog ikke taler om til andre, fordi man ikke har Ord derfor. Og selv om man havde Ord, hvad nyttede det saa? Ethvert Menneske er et eget Væsen med egne Tanker, der, selv om de i Hovedsagen stemmer overens med andres, dog alligevel har deres eget helt individuelle Præg. Selv om man udtrykker sig saa fuldkomment som muligt, og selv om den anden Part har den bedste Vilje til at forstaa, hvad man tilsigter — saa former den fremsatte Tanke sig let i den andens Hjerte og Hoved helt forskelligt. Undertiden har dette ikke saa stort at betyde, men ofte kan det være meget smerteligt! Tænk blot paa, hvor mange uopklarede Misforstaaelser, der kan være mellem de bedste Venner; tænk paa de *uoverstigelige* Skillelure, som undertiden ganske *umærkelig* fjerner Mennesker, der en Gang var inderlig forbundne, fra hinanden!

Finlands Kvinder.

Et Kapitel af Ellen Keys Bog om Finland.

(Sluttet.)

Det var en smuk Tanke af den forhenværende Senator Mechelin netop i Aaret 1899 at foreslaa, at Finlands Kvinder skulde have fuld kommunal Ligeberettigelse med Mændene: Valgret saa vel som Valgbarhed — et Forslag som tiltraadtes af alle Stænder undtagen Præstestanden. Thi netop i dette Aar har de finske Kvinder mere end nogensinde før vist sig medborgerligssindede, værdige og uundværlige i de fælles Opgaver.

Hos den kvindelige som hos den mandlige Ungdom omkring Tyveaarsalderen findes der i Finland saa vel som hos os i Sverrige et fuldkommen nyt Træk, nemlig en stigende Ansvarsfølelse over for de sociale Opgaver.

En socialistisk Arbejdsfører sagde

til mig, at ogsaa hos Ungfennomanerne og i deres Organ *Palvaethi* er samme Træk fremherskende. Og efter min Mening er dette — naar Talen er om de bedre stillede Klasser — ikke blot det afgørende Bevis paa en virkelig human Kultur, men ogsaa paa et virkelig politisk Blik. Ogsaa i Finland er den Tid forbi, da man — i Oplysningstidens Aand — har villet gøre alt muligt for Arbejderklassen, men set med Mistro paa alt, hvad denne har villet gøre for sig selv. Hverken der eller noget andet Sted er det nok at opildne Arbejderklassens Fædrelandsfølelse for de Minder og de Rettigheder, den ejer, hvis man ikke læder den mere menneskeværdig Tilværelse for Arbejderne selv holde Skridt med den patriotiske Udvikling. Og i denne Henseende afhænger det af den dannede Ungdom — den mandlige saa vel som den kvindelige — om det sociale Spørgsmaal i Finland som alle andre Steder skal forme sig til en bitter Klassekamp eller til et fælles Udviklingsarbejde.

De finske Kvinder har i alle

Maader *Øjnene* aabne for de Farer, som *truer* paa Grund af Systemforandringen i Finland. De ved, at den værste Fare er den, som Fennomanen, Konsul Wolf, fremhævede i sin højsiddede og verdensberømte Tale i Petersborg, den Gang den store Deputation blev hjemsendt — den Tale, der kostede ham hans Stilling som engelsk Konsul i Viborg.

Han betonedes deri de finske Forældres Sorg og Angst for at skulle se deres Børn som de gerne til Arv vilde efterlade et sædeligt Ideal, der var højere end deres eget, tværtimod synke ned til at blive en Flok Hyklere med Falskhed i Hjertet, saaledes at det finske Folks Ry for Troskab og Ærlighed snart kun skulde være en Saga! Dobbelt vægtig og dobbelt ansvarsfuld føler de finske Kvinder nu deres Opgave som Mødre og som Opdragsker ved Tanken om, at de styrendes Lovbrud og Voldsgerninger kan følede de styrede til hemmelige Lovovertrædelser, at den, som tvinges ind paa Krogveje efterhaanden kan miste den Sindets Redelighed, som

hos Finnen — i Følge G. Brandes' træffende Ord — er det skønne, indre Sidestykke til hans ydre Renlighed.

Og dette er jo Undertrykkelsens og Retløshedens Forbandelse, saa vel i Familien som i taten, at de undertrykte lidt efter lidt demoraliseres ved deres Forsøg paa at omgaa Vilkaarligheden. Hvor streng maa ikke den Retsfølelse være som altid skal kunne dømme de Midler, som virkelig helliges ved Maalet — naar dette er Nationens højeste Rettigheder og Idealer — og de Veje, ad hvilke den enkelte træder en højere Ret for nær!

Kvinderne, i alt Fald de yngre, mærker ogsaa, at en Fare nærmer sig; den nemlig, at naar Trykket bliver en Vane, naar Lidelsen maa bæres som en Hverdagssag, naar der indtil videre ikke er noget at gøre, naar Sorgens Højtidstemning ikke længere kan holdes oppe, da vil, som en ung, finsk Kvinde nylig skrev »Elendigheden gennemtrænge Menneskene som en Gift og give sig Udtryk i Bitterhed mod alt og